

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini VIII., Szentkirályi-u. 28. Calendis et Idibus cuiusque mensis, excepto Iulio et Augusto. — Pretium annuae subscriptionis: 4 coronae, in Germania 5 M., in Gallia 5 F. 25 c. □ □ Prostat Parisiis in aedibus Croville-Morant, 20 rue de la Sorbonne. — Teleph. 49—21. □ □

Societas Speculatorum¹ Naturae¹ Hungaricorum.

Doctarum societatum per Hungariam illa maxima nuper in concilium sollemne² coacta est, ut annus, cum condita esset, septuagesimus celebraretur.

Princeps societatis, Béla Lengyel oratione elata³ disseruit de felicibus progressibus,⁴ quos novissimis temporibus disciplinae⁵ speculationem⁵ naturae⁵ continentis⁵ fecerunt. Memoravit telegraphum sine filo, quo in spem adducimur fore ut brevi tempore telephorum quoque sine filo inveniretur. Quaestio volandi desiit⁶ quaestio esse, quamquam machinae volandi adhuc vitiosae⁷ sunt. Primae naves multo vitiosiores erant,

Dr. Béla Lengyel, princeps Societatis.

multo plures homines perierunt fluminibus maribusque, quam nunc aëre. Non est dubium, quin etiam machinamenta⁸ aëria tempore perfectiora fiant.

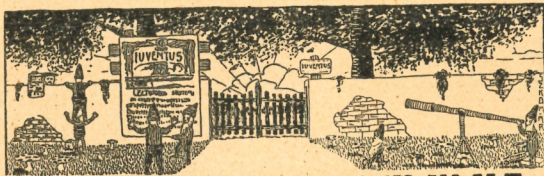
Non minores fecit progressus ars chemica. Inventionibus novissimis non solum inspectiones⁹ rationesque,⁹ quibus adhuc utebamur, funditus¹⁰ eversae¹¹ sunt, sed etiam salus communis omnium expectatione¹² uberius¹³ aucta est. Quibus rebus etiam cogitatio¹⁴ hominum immutabatur:¹⁵ opiniones¹⁶ pravae¹⁶ abolitae,¹⁷ simul abolitae sunt dissensiones inter naturae speculationes⁵ et religionem...

¹ természettudósok ² ünnepi ülés ³ szárnyaló
⁴ haladás ⁵ természettudományok ⁶ megszűnik
⁷ tökéletlen ⁸ gép ⁹ elmélet ¹⁰ alaposan ¹¹ elforgat
¹² várakozás-(nál) ¹³ gazdagabban ¹⁴ gondolkodás ¹⁵ változik ¹⁶ balítélet ¹⁷ megszűntet

Et hercle¹⁸ societas septuagenaria¹⁹ sibi sumere potest superbiam, quaesitam meritis, quorum similia pars minima sodaliti²⁰ huius generis ostendere possit. Commentarii²¹ societatis anno MDCCCLXIX vulgari²² coepti sunt et magnum iam numerum voluminum efficiunt. Rerum⁵ naturalium⁵ ad sensum²³ popularem²³ accommodandi²³ gratiā eduntur libri a sociis scripti vel e gentium exterarum operibus excellentioribus conversi. Societas opes²⁴ quingentorum nonaginta milium coronarum habet, sociorum sunt novem milia septingenti septuaginta tres.

Iam nos societati illi ita cupimus, ut exinde quoque munera²⁵ sua ad salutem omnium nostrum quam felicissime exsequi²⁵ possit.

¹⁸ valóban ¹⁹ hetvenéves ²⁰ társaság ²¹ folyóirat
²² kiad ²³ népszerűsít ²⁴ vagyon ²⁵ feladatot teljesít.

LECTORIBUS MINIMIS.

Auditorium¹ scholasticum.¹

Sumus discipuli secundae classis gymnasii. In scholam quotidie, diebus festis exceptis,² ante octavam matutinam³ venimus. Cum tintinnabulum⁴ sonuit, suum quisque locum occupat et quietus magistri adventum exspectat. Praeceptor intranti cuncti assurgimus,⁵ deinde oramus, tum discere incipimus: legimus, scribimus aut ad magistri interrogationes respondemus. Alii nostrum laudantur, alii vituperantur.

Forma auditorii nostri est quadrata. Auditorii longitudo est decem, latitudo septem, altitudo quinque metrorum. Auditorium unam habet ianuam,⁶ fenestras quatuor.⁷ Fenestrae nunc post scholas,⁸ ut aer⁹ immitatur, aperiuntur. In auditorio multa sunt utensilia.¹⁰ Imprimis lignea¹¹ scamna¹²

conspiciuntur. In unoquoque scamno bini sedent discipuli. Unicuique nostrum unus est assignatus¹³ locus, quem mutare non licet. Ultima subsellia¹⁴ saepe «asinorum scamna» vocantur, quorum loca a pigris discipulis tenentur. In medio est suggestus,¹⁵ in suggestu mensa et sella,¹⁶ in qua praceptor sedere solet, cum docet. Prope posita est tabula ad scribendum, aquaemanalis,¹⁷ in quo manus layamus, urceus,¹⁸ sapor et mantile,¹⁹ praeterea armariola²⁰ parieti²¹ inserta,²² in quibus collectiones²³ insectorum²⁴ ac versicolorum²⁵ papilionum,²⁶ quae dignoscere²⁷ discimus, asservantur.

Scamna, mensa, sella et tabula est supellex²⁸ scholastica, quae a lignario²⁹ conficitur et reficitur. Parietes, qui sunt diligenter dealbati,³⁰ ornat Christus cruci affixus, aliquot tabulae³¹ geographicae³¹ et complures imagines picturaeque vitam cultumque³² diversarum gentium illustrantes.³³ In angulo³⁴ fornacem³⁵ videmus, quo auditorium hieme calefit.³⁶

In cathedra creta, spongia, atramentarium,³⁷ calamus³⁸ scriptorius,³⁸ nostri commentarii³⁹ nec non acta⁴⁰ diurna⁴⁰ classis⁴⁰ nostrae⁴⁰ sunt deposita; sed quotidie ante scholas e mensa promuntur.⁴¹ Cretā in tabula scribimus, spongiā autem madafactā⁴² supervacuam⁴³ scripturam delemus. Solum⁴⁴ auditorii quotidie a custode gymnasii eiusque adiutoribus verritur.⁴⁵ Semel in hebdomade⁴⁶ in scholis Polonicis in suggestum ordine ascendimus et coram⁴⁷ condiscipulis ac magistro pulcherrimos nostrorum optimorum poetarum locos ex memoria pronuntiamus.⁴⁸ Quamobrem maximam habemus gratiam imperatori Francisco Iosepho I, quo imperante patrium sermonem colere nobis permissum est, cum fratres

1 tanterem 2 kivéve 3 reggeli 4 esengettyű 5 föl-
áll 6 ajtó 7 ablak 8 tanítás 9 levegő 10 holmi
11 fa- 12 pad 13 kijelöl 14 ülőhely 15 emelvény
16 szék 17 mosdó 18 korsó 19 törülköző 20 szekrény
21 fal 22 beilleszt 23 gyűjtemény 24 rovar 25 tarka
26 pillangó 27 megkülönböztet 28 bútor 29 asztalos
30 meszel 31 térkép 32 művelődés 33 ábrázol 34 sarok
35 kályha 36 fülk 37 tintatartó 38 író toll 39 füzet
40 osztálykönyv 41 elővesz 42 nedvesít 43 felesleges
44 föld 45 seper 46 a hét 47 előtt 48 előad

nostrī in Regno Polono⁴⁹ et in Borussia⁵⁰ alieno sermone inter se colloqui vi cogantur.⁵¹

Nonnunquam auditorium nostrum in carcerem⁵² mutatur, in quem petulantes⁵³ pueri propter pigritiam a magistro post scholas concluduntur, ut secum⁵⁴ reputare⁵⁴ possint, quomodo se in scholis gesserint. Primā pomeridianā⁵⁵ scholis peractis iterum oramus et dimittimur meridianum⁵⁶ cibum⁵⁶ sumpturi.

(Galicia.)

Lad. Lud. Podobinski,
Neosandecensis.

E Publilii Syri Sententiis.

13. Caeci¹ sunt oculi, cum animus alis res agit.
14. Comes facundus² in via pro viatico³ est.
15. Contra impudentem stulta est nimia ingenuitas.⁴
16. Cui plus licet, quam par⁵ est, plus vult quam licet.
17. Cuius dolori remedium⁶ est patientia.
18. Damnum appellandum est cum malā famā lucrum.⁷
19. Deliberando⁸ saepe perit occasio.
20. Deliberandum est diu, quod statuendum⁹ est semel.
21. Desunt¹⁰ inopiae pauca, avaritiae omnia.

22. Discipulus est prioris¹¹ posterior dies.
23. Ducis in consilio¹² posita est virtus militum.

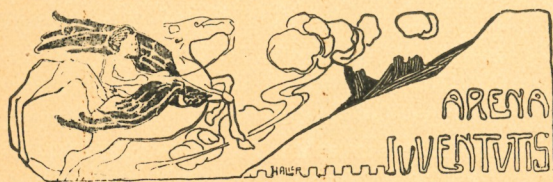
24. Ex vitio alius sapiens emendat¹³ suum.
A. Danczer.

49 Lengyelország 50 Poroszország 51 kényszerít
52 börtön 53 pajkos 54 megfontol 55 délutáni 56 délebed.
1 vak 2 beszédes 3 útravaló 4 nemeslelkűség 5 méltányos, illő 6 orvosság 7 nyereség 8 fontolgatás 9 elhatároz 10 hiányzik 11 előbbi 12 bölcsesség 13 javít.

Franciscus Reichelt vestitor¹ Austriae affirmavit se umbellam² confecisse, qua ex alto securus³ delabi posset. Ad cuius umbellae periculum⁴ faciendum⁴ Parisios profectus est, ut ex turri Eiffeliana desiliret. Amicis dissuadentibus rem horrendam ausus est. Sed in desiliendo umbella non aperiebatur et vestitor infelix membris fractis humi in longum porrectus⁵ est.

1 szabó 2 ernyő 3 biztonságban 4 kipróbál 5 elterül.

Caligulae.⁵⁶

Ad fabulam Colomanni Mikszáthii. In Latinum convertit: — il.

Superiore nocte coelum nubibus¹ atris inductum² erat. Foeda tempestas³ orta est. Ventus vehementissimus saeviebat, fulgura crebra micabant⁴ et continuis tonitribus corda tremefiebant.⁵ Nunc iam imber remisit, ventus resedit, tempestas desiit, sed frondes⁶ arborum discerptae⁷ humi iacent, folia herbaeque guttis⁸ imbrium fulgent, in plateis magna vis aquarum volvitur.⁹

Coelum nubibus adhuc obductum et triste

est, faciei¹⁰ senis Iosephi Bizii simile, qui corpore incurvato,¹¹ pedibus errantibus Viā Longā cum caementario¹² Stephano Szücsio pergit.¹³

Dum colonae¹⁴ per saepta¹⁵ viros oculis prosequuntur, una earum, Anna alloquitur vicinam viduam:¹⁶

— Quam debilis¹⁷ factus est senex! Quod quidem non est mirandum, nam filia eius mortua est, pecora¹⁸ perierunt, horreum¹⁹ flammis correptum, equi a latronibus subducti.²⁰

— Irā divinā afflictus est — inquit vidua — quia impius fuit et divitias nefariis²¹ manibus gessit.

— Ex quo filius eius morbo gravi et mortifero affectus est — respondit Anna — om-

1 felhő 2 borít 3 zivatar 4 cikázik 5 reszket
6 lomb 7 eltép 8 csepp 9 hömpölyög 10 arc 11 hajlott 12 kőműves 13 mégy 14 paraszttasszony 15 kerítés 16 özvegy 17 gyenge 18 három 19 szérű 20 ellop 21 istentelen

Carmen Alexandri Petőfi.

«Mi foly ott a mezőn?» Latine vertit Guilelmus
Lehmann Vratislaviensis.

Quid rigat¹ pratium virens? Feratur rivus raptim
Coloris albi rivus. Per prata graminosa.³
Quid rigat os puellae? Splendidus florebit
Maeroris umor² divus. Liquore² sparsa rosa.

Sed quando flet puella,
Dolore gravi prendor.⁴
Nam roseus genarum⁵
Ah! rore⁶ tabet⁷ splendor.

¹ öntöz ² nedv ³ pázsitos ⁴ elfog ⁵ orca ⁶ harmat
⁷ sorvad.

In urbe Lodz Cyganiewicz insignium
virium adulescens, qui anno superiore ten-
tamen maturitatis subiit, nunc quaestus¹
causa¹. luctator¹ prodiit. Iam aliquot aemu-
los² vicerat; tum ei cum Cartagenio Italo
luctandum erat. Sed vix manus consere-
bant, cum ab Italo comprehensus,³ paene
examinatus procubuit, ita ut mortuus esse
creditus sit. Multi temporis erit,⁴ dum lucta-

nes suas divitias pauperibus transmissurum
vovisse²² dicitur.

— Quibus factis tamen Deus expiari²³ non
vult — interfatur²⁴ vidua. — Nuperrime²⁵
quoque, cum afferretur simulacrum²⁶ Beatae
Mariae Virginis, quod delubro²⁷ vovit, sub
curru pons rivi corrui, equi perierunt,
currus una cum simulacro in pusillas²⁸
partes confractus est.

— Quid, quod superiore nocte crux²⁹ quo-
que lapidea²⁹ in sepulcreto³⁰ fulmine tacta
est? — subiecit Anna — eaque heri modo³¹
sumptu³² maximo posita erat.

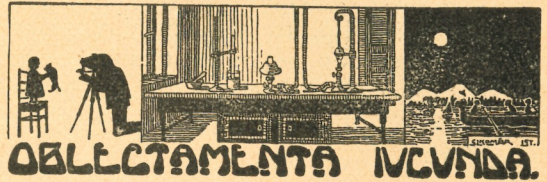
— Tum certissime ad eam inspectandam
eunt — dixit vidua. — Age,³³ Andrea, mi
fili, vide, quo sint ituri.

«Filius vici»³⁴ (sic enim nominabant vulgo
coloni puerum hunc orbem)³⁵ invitus³⁶
iter³⁷ ingressus³⁷ lento gradu eos sequebatur.

Feminae recte dixerunt. Viri in sepulcre-
tum ibant.

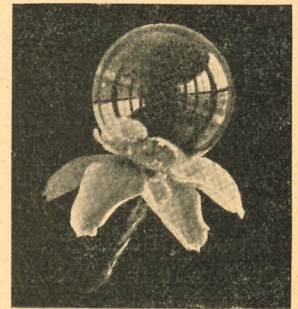
tor ille adulescens iterum in publicum
prodeat.

¹ díjbirkozó ² versenytárs ³ megfog ⁴ időbe kerül.

Nonne flos rarus nobis apparet? Nec
tamen est flos, quem videmus. Est bulla¹

saponis! Aquae sa-
ponis aliquantum
glycerini admisce-
tur,² qua re effici-
tur, ut bullae ex
hoc liquore³ pa-
ratae satis firmae
stabilesque fiant.
Quo³ si florem illi-
verimus,⁴ facile ei
bulla saponis ad-
haerebit, quae nonnunquam aliquot horas,
immo dies immota manet.

¹ szappanbuborék ² hozzákever ³ folyadék ⁴ illino
beken.

Crux lapidea in duas partes fracta humi
iacebat. Quam usque ad ipsas litteras in-
auratas³⁸ «Ad gloriam Dei posuit Iosephus
Bizius» fregit fulmine Deus, quasi diceret:
«Non est mihi opus laude tua, Iosephe; nec
simulacrum illud mihi placuit, neque haec
crux».

Senex caput a dono suo avertit neque
ausus est oculos ad coelum tollere, sibi
adeo iratum.

— Discedamus hinc — dixit Stephanus.

— Ferruminabis³⁹ ne fragmenta crucis? —
interrogat senex.

— Quod Deus avertat! — respondit ille. —
Quae manibus Dei fracta sunt, nefas ho-
minibus ferruminare. Maximas hercle persol-
vis⁴⁰ Deo poenas,⁴⁰ Iosephe!

²² megfogad ²³ kiengesztel ²⁴ közbeszól ²⁵ minap
²⁶ szobor ²⁷ kápolna ²⁸ apró ²⁹ kőkereszt ³⁰ temető
³¹ csak ³² költség ³³ ugyan ³⁴ falu ³⁵ árva ³⁶ kellett-
lenül ³⁷ elindul ³⁸ megaranyoz ³⁹ összeragaszt
⁴⁰ bűnhődik

Ad lectores. Compluribus sociis rogantibus commercium¹ litterarum¹ inter lectores instituere decrevimus. Quamobrem, si quis rogandi vel nuntiandi quidquam habeat, quod ad utilitatem² communem² spectare videatur, adeat moderatorem, cuius erit editio digna cum lectoribus communicare. Inveniri enim poterit, cuius interfuturum⁸ sit³ scire, quales sint rationes⁴ illius et illius urbis, scholae etc., qui tesseras⁵ commutare vel aliquid cognoscere velit, ad quod assequendum aliorum consilii egeat aliaque huius generis.

Praesertim nostrum fore pollicemur⁶ litterarum commercium linguā Latinā (aliāve) inter discipulos nostrates exterosque conciliare.

Alexander Bisson fabularum⁷ scenicarum⁷ scriptor Gailorum eminentissimus sexaginta quattuor annorum aetate mortuus est.

— Crede mihi, Stephane, non sum pravus homo.

— Avarus fuisti, inhumanus superbus! Fenus⁴¹ iniquum⁴¹ exercebas, ut divitias tibi colligeres!

Dentes senis colliduntur.⁴² Oculos errantes⁴³ ad puerum vertebat, qui arbori innisus⁴⁴ in viris stupebat.⁴⁵

— Accede propius, mi fili — inquit senex.

— Sine⁴⁶ domum eat, ne surae⁴⁷ eius frigore rigeant — respondit caementarius.

— Cur non induisti⁴⁸ caligas⁴⁹ pedibus? — interrogat senex.

— Non habeo caligas.

— Quare pater eas faciendas non curat?

— Pater mihi mortuus est.

Senex in cogitatione defixus est. Quomodo adolescet⁵⁰ hic miserrimus amoris expertus?...

Tacitus comprehendit dextram pueri eum-

Vir ille defunctus, qui facetiarum⁸ Gallicarum lumen clarissimum erat, comoediarum multitudine sibi nomen gloriamque paravit. Etiam nobis notissimae sunt fabulae, quae in sermonem nostrum conversae, passim⁹ per Hungariam actae conversae, etiam in nostram, convertebatur.

Arminius Bang, scriptor clarissimus Danorum, patriā procul, cum Americae urbes recitandi causa circumiret, morte oppressus est. Vir quinquaginta trium annorum maximam sibi gloriam paravit fabulis¹⁰ Romanensibus,¹⁰ quarum magna pars in linguas exterarum gentium, etiam in nostram, convertebatur.

Urbs Novum Eboriacum novam curiam¹¹ urbanam¹¹ aedificandam curat centum septuaginta metra altam, cuius fundamenta quadraginta quattuor metra depressa erunt. Sumptus aedificii ducenties milies milibus reputantur. In curia plus octo milia magistratuum collocabuntur, quorum erit administrationes urbanos exsequi. In hypogaeis¹² spatiosis¹² plurima machinamenta instituuntur, quibus omnes partes aedificii

1 érintkezés levél útján 2 közérdeklődés 3 érdekében áll 4 körülmény 5 helyeg 6 közvetít 7 szindarab 8 élc 9 szerte 10 regény 11 városháza 12 mély

que secum duxit Viā Magnā ad sutorem.⁵¹ Ibi caligas emit puero.

Interea sol eluxit. Facies tristis Iosephi tabernā⁵² discedentis pariter candore solis perfunditur eique coelum mire serenum⁵³ arridere⁵⁴ videtur. Senex quasi onere magno levatus dixit:

— Da mihi dextram, mi fili, et veni ad me, pro patre mortuo pater tibi ero.

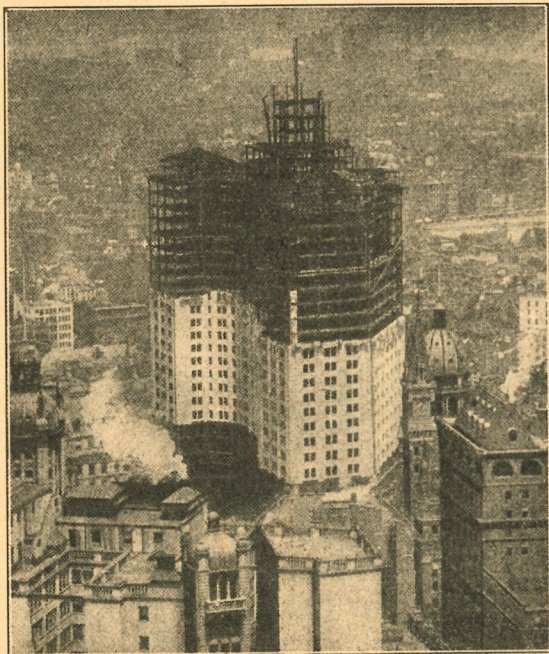
Cum domum advenissent, servus senis iam exspectabat dominum, ut ei nuntiaret equos subductos repertos esse filiumque eius extra periculum.

Senex Bizius grato animo suspexit in coelum dicens:

— Quantum distat⁵⁵ coelum, binis⁵⁶ caligulis⁵⁶ tamen unā horā attingi potest!

41 uzsora 42 vacog 43 révedező 44 támaszkodva 45 bámul 46 hagy 47 lábikra 48 felhúz 49 cipő 50 felnő 51 cipész 52 bolt 53 derült 54 rámosolyog 55 távol van 56 egy pár csizmácska.

calefient, collustrabuntur, aëre recenti sup-
peditabuntur.¹³ Ad quæ machinamenta mi-

nistranda¹⁴ propria via ferrata electrica
paratur.

A. III erat nomen navis subnatantis,¹⁵
Britanniae, quæ cum navi Hazard prope
insulam Vectim¹⁶ collidebatur.¹⁷ In navi
quattuor praefecti cum decem nautis erant.
Hazard confestim nuntium per telegraphum
sine filo Portum¹⁸ Magnum¹⁸ misit, unde
compluria navigia servandi causa proficisce-
bantur, sed sero.

Emanuel e nobilibus Martonne, scholae
Sorbonnensis magister celeberrimus a so-
cietate geographorum Hungarica invitatus
Budapestinum venit, ut de Carpathibus meri-
dianis¹⁹ verba faceret. Enarrationi²⁰ eruditis-
simae multitudo virorum doctorum femina-
rumque intererat verba viri clarissimi clamo-
ribus ac plausu prosequentes. Martonne regio-
num montanarum magnam partem perscruta-
batur,²¹ non minime Carpathes nostros.

Incolis Europae, qui hoc tempore frigo-
ribus maximis cruciantur, mirum videtur
militibus Italicis in terra Tripolitana pugnan-
tibus mirabilem speciem,²² quæ vulgo fata²³
morgana²³ dicitur, oblatam esse. *Z. Hallay.*

Viri docti Graeciam, quod ad terrae
motus²⁴ attinet, primum locum in Europa,
alterum autem in orbe terrarum obtinere
affirmant. Paucis diebus ante maris Ionici,
insulis, imprimis Zacyntho et Cephalleniae
(hodie Zante et Kephallenia) terrae motibus
afflictis detrimenta²⁵ vicies milies milium
drachmarum illata sunt. Homines octo neca-
bantur. *Idem.*

A Collegio Rákócziano (Budapest, II.,
Oszlop-utca 35.) festis paschalibus — a
die 29. mensis Martii usque ad 10. Aprilis —
studiorum causâ in Italiam, itinera insti-
tuentur, quorum alterum Romam (pretio 120
coronarum), alterum Neapolim (180 coronis)
futurum est.

Qui se iterum socios profiteri volunt,
litterulis Collegium adeant, unde minutim²⁶
edocebuntur.

In officina²⁷ machinatorum²⁷ con-
sortii²⁸ Norinbergensi calamitas magna facta
est. Motores²⁹ navibus²⁹ propellendis²⁹ para-
bantur, quorum machinatores³⁰ cum opera-
riis experimenta facturi erant. Inter haec
experimenta — ignotum quo modo — ignis
excitabatur, mox concussio³¹ ingentissima
audita. Machinatores operarii³² emanante³²
vapore fervido ac ferramentis³³ disiectis
graviter vulnerabantur. Circiter viginti homi-
nes locum circumsteterunt, e quibus vix
tres quattuorve in vita manebunt. Quattuor
extemplo³⁴ necati, quinque, cum in valetudi-
narium³⁵ portarentur, mortui sunt. Corpora
omnium terribilem in modum mutilata.³⁶

¹³ tágas pincehelyiség ¹⁴ ellát ¹⁵ tenger alatt járó
¹⁶ Wight ¹⁷ összeütközik ¹⁸ Portsmouth ¹⁹ déli ²⁰ elő-
adás ²¹ átkutat ²² látvány ²³ délibáb ²⁴ «rengés»
²⁵ kár ²⁶ részletesen ²⁷ gépgyár ²⁸ részvénytársaság
²⁹ hajómotor ³⁰ mérnök ³¹ robbanás ³² kiárad
³³ vasdarab ³⁴ legott ³⁵ kórház ³⁶ megcsontít.

Quo vadis? XIX.

Ad fabulam *Henrici Sienkiewiczii* latine scripsit *Adalbertus Danzer*.

Vinicius cum vespere domum rediret,
forte conspexit lecticam Petronii, qui modo
apud fratres Sosios, celeberrimos Romae
bibliopolas¹ ad profectionem novos libros
sibi emerat. Petronius de curru descendens

¹ könyvkereskedő

communicabat² cum Vinicio, Caesarem totamque aulam principis, iam paratam esse ad proficiscendum.

Vinicius obstupefactus³ vultum Petronii intuebatur.

— Ignorasne Ahenobarbum raucum⁴ esse hodieque in omnibus templis diis sacrificari,⁵ ut vocem quam primum recipiat? Exsecratur⁶ caelum⁷ Romae nihilque malit, quam urbem nostram aut solo⁸ aequare,⁸ aut incendio⁹ delere.⁹ Perendie¹⁰ Antium profecturi sumus. Etiam tibi nobiscum veniendum est.

Iuvenis, qui nunc beatissimus sibi videbatur, Petronium non diu celare¹¹ potuit, se iam sponsum¹² felicem esse Lygiae.

— Nisi qui se beatum putat, vere beatus dici potest. Utinam tibi omnia semper prospere eveniant! Cupio omnia, quae ipse tibi fieri vis, respondit Petronius.

Vinicius vix domum adveniens per dispensatorem¹³ omnes servos servasque, quas domi suae habuit, intromitti iussit. Servi, qui per fauces¹⁴ undique accurrebant, mox complebant atrium. Patricius iuvenis sic eos allocutus est:

«Omnes, qui iam viginti annos familiae nostrae servitis, cras coram praetore manu¹⁵ mittere¹⁵ mihi in animo est. Ceteri pecuniā aliisque muneribus, donabuntur. Iis autem, qui in ergastulis¹⁶ sunt, veniam¹⁷ impunitatemque¹⁷ do. Scitote enim, diem felicitatis mihi hodie illuxisse.¹⁸ Etiam vos omnes felices laetosque videre volo».

Vinicius gestu dimisit servos mirantes. In domo tribuni ubique laetitia agitabatur¹⁹...

Postquam Petronius domum se recepit, iuvenis per litteras Lygiam certiozem fecit cum imperatore Antium proficiscendum esse simul valedixit puellae dilectissimae...

Postero die multitudo ingentissima expectabat pompam Caesaris, quisque apparatus splendidum aulae imperatoris suis oculis videre voluit. Milia servorum, redae²⁰ et currus diversi generis, ebore²¹ auroque prodigialiter²² distincti²² spectabantur. Tentoria²³ rubra, violacea, alba, tapeta²⁴ pretiosissima, supellectiles,²⁵ utensilia²⁶ coquendi,²⁶ caveae²⁷ cum avibus, quorum cerebra²⁸ aut linguae culinae²⁹ destinatae erant: haec omnia immensā petoritorum²⁰ servorumque multitudine vehebantur.

Inter spectantes erat etiam Petrus Apostolus cum Lygia et Urso, firmissimo in tanta multitudine praesidio.

Murmur subitus immensae turbae Nerone in Caesarem, tunicā alba togāque amethystinā indutum, in redā reclinatum³⁰ oculos dirigit, hic quoque senem venerandum paulisper intuetur.

Hoc temporis momento fortuito duo do-

Portus Antii.

mini orbis terrarum se inter se acerrime contemplantur: alter, Caesar potentissimus, somnii³¹ cruenti³¹ similis mox evanescens,³² alter, senex vili vestē indutus, doctrinā suā urbe et orbe in aeternum potiturus...

2 közöl 3 esodálkozik 4 rekedt 5 áldozatot bemutat
6 átkoz 7 levegő 8 földig lerombol 9 felgyújt 10 holnapután
11 titkol 12 vőlegény 13 rabszolga felügyelő
14 folyosó 15 felszabadít 16 dologház 17 bűnbocsánat
18 fölvirrad 19 uralkodik 20 utazókocsi 21 elefántcsont
22 gazdagon díszít 23 sátor 24 szőnyeg 25 bútor
26 konyhaeszköz 27 kalitka 28 agyvelő 29 konyha
30 hátradől 31 véres álom 32 eltűnik

Magister (in interpretatione Caesaris Belli Gallici): In hoc proelio Romani ancipiti Marte pugnabant et a hostibus adeo turbabantur, ut Caesar in hac oratione obliqua coniunctivum ponere oblitus sit. F. B.

Amicus (ad avarum): Audivi hospites ad te venturos esse.

Avarus. Si venerint, aderunt et vivant viginti annos; si non venient, vivant quadraginta annos!
Z. Hallay.

— **Scisne**, quomodo per¹ dolum¹ asinus
prehendatur?²

— Nescio.

— Non eris iratus, si rem demonstraro?

— Non ero.

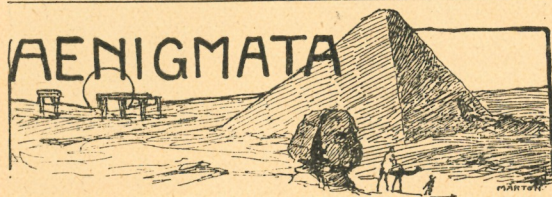
— Praesta mihi fidem!³

— En manus mea!

Alter manu comprehensā: Sic — in-
quit — asinus per dolum prenditur.

Eug. Tucker.

¹ csellel ² megfog ³ szavadat.

I.

Animal est pedibus celerrimis; litterā
antepositā struem¹ significat. C. Tertis.

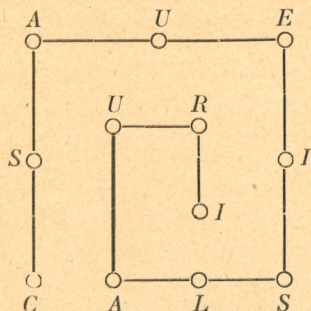
II.

Hae syllabae singulis litteris postpositis
ita ordinentur, ut ultimis litteris nomen
imperatoris Romani efficiatur: To-, ape-,
aul-, sib-, arc-, grame-, gen-, ru-. C. Tertis.

III.

Habeo quinquaginta duos fructus: triplo²
plus² mālorum, quam pirorum et triplo plus
prunorum³ quam pirorum. Quot habeo māla,
pira, pruna? Eug. Tucker.

IV.

Hae duodecim lit-
terae ordine lectae
nomen Romani cla-
rissimi reddunt.

B. Farkas.

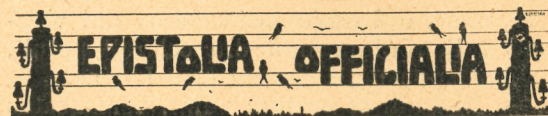
¹ rakás ² háromszor annyi ³ szilva.

Solutiones aenigmatum numeri 10.

I. Vergilius. — II. Famulus quattuor vitel-
los emit 160 coronis, octo anseres sexaginta
quattuor coronis, duodenonaginta pullos

176 coronis. — III. Corvus-torvus. — IV. 20,
32. — V. Primus inter pares.

Aenigmata recte dissolverunt: E. Brenek,
A. Dirner, A. Fejér, Elisabetha Flatt, I. Géczy,
Eug. Grünfeld, F. Harsághy (*cur bis solutio-
nem misisti?*), L. Hertelendy, F. Mantz,
P. Mercier, F. Nagel, Lad. Lud. Podobinski,
A. Révffy, O. Reimlinger, L. Szarka, Elisa-
betha Székely, Gisella Tarczay, fratres Totis,
Eug. Tucker, I. van der Laar, Ioannes Weisz,
P. Winkler, I. Zámodycs. **Praemium fratri-
bus Totis addictum est.**

Picus et columba (non columna, ut identidem scri-
bis) est fabula notissima. Sed mittas mihi aenigma,
quale iam miseris. — **Georgius B.** Opuscula tua rite
mihi reddita sunt. At te quoque rogo, ut patientiam
adhibeas. Sensim vulgabuntur, sed tempus vulgandi
praescire nequeo. Nunc carmina ad (in?) nostram
vernaculam vertis? Ubi ea publicari velis? — **Eug.
Tucker.** Quadratum arithmeticum iam pridem vulga-
tum est; fabulae notissimae sunt. — **Pártos.** Alterum
iam prodiit, alterum tritum est. Ceterum recte utra-
que descripsisti, quamobrem te meliora missurum
scio. — **Aeronautica** (Székely etc.). Quamquam vere
recteque novissima de arte per Hungariam volandi
retulisti, paulo serius mihi reddita sunt. Recen-
tiores mitte! — **P. Konez.** Iam prodierat, quod mi-
sisti. — **Gondos.** Rem bene descripsisti, sed non est
satis faceta. — **Kerényi.** Aenigma longiusculum est. —
Grünfeld. Post «Vergilium» aenigma tuum facillimum
est. Aliud mittas. — **Franciscus H.** Hexametros satis
lepidos fecisti, sed plurimi sunt proverbialia antiquitus
tradita, quae mutare noli. Quod ad aenigma imagini-
bus delineatum attinet, ne obliviscere formam numeri,
qui hodie zero dicitur, Romanis ignotam fuisse. —
Ludovicus Sz. Fabula notissima est, quā timeo fore,
ut lectores nostri delectentur. — **Gisella T.** Pro litteris
tuis, quas mihi mittere properasti, gratias ago; item
pro imagine, quam simili referre non recusabo, si-
mulac meam lucis operā exprimentam curavero. —
De beneficio villici. Perbelle fabulam enarrasti, sed
oblitus mihi esse videris addere, quoniam res specta-
ret. — **Carolus P.** Alterum vulgatur, altero erimen
laesae maiestatis (mortuae) continetur. — **G. Kerényi.**
Doleo, quod nuntium paulo serius misisti. Exinde
propera, carissime Georgi. — **Fl. Perhács.** Tuum
prohibet. — **Aemilius Lustig.** Perlegam tuum, mox
epistolam mittam. — **Lóky.** Tuum brevi tempore eden-
dis insertum est. — **Lhm. Vratislaviae.** Quam vellem
tua simul communicare cum lectoribus nostris! Tam
pulchra, tam lepida sunt! — De reliquis proxime.

Moderator ephemeridis **STEPHANUS SZÉKELY DR.**
Budapestini, Üllői-út 71., ad quem litterae quae-
cunque mittantur.

Sumptibus moderatorum ephemeridis: Magyar
Középiskola.